

והתפללו באריכות, אזי לייזער, שלא היה מסוג זה של הבחורים, היה נחשב ל'בעל נגלה'.

ר' איצ'ה ישב פעם בהתוועדות, והיה שבור מאוד. הוא פנה אל ר' נחום גולדשמיד (שנחשב בשיבה לאחד מהבחורים החסידיים, והיה מעמיק מאוד בחסידות ומתפלל באריכות), ואמר לו: "נחום, עשה לי טובה; חנך את לייר שלי שייכנס קצת לעניינים. אני כבר אבוד, אבל לכל הפחות שהילדים יגדלו יראי-שמים..."

ידוע מה שכתב במכתבו המפורסם בו הוא מתאר את ההגשמה של אמריקה: "שהם אוכלים כל יום בשר ממש". אצלו זה היה פלא: ברוסיה בקושי אכלו בשר אפילו בשבת, ואילו כאן הוא ראה שיש כל-כך הרבה גשמיות. הדבר נתפס בעיניו כהגשמה ממש.

אבל אחרי הכול הוא היה בן אדם. הוא לא היה 'קדוש' או 'פרוש'.
פעם הוא בא אלינו הביתה, היה זה כאשר אבי היה במאסר בסיביר. בכלל, הוא היה זהיר מאוד בדיני ייחוד, ולמרות זאת, הוא היה צריך לומר משהו סודי וחשוב מאוד לאמי וביקש מכל בני הבית שיצאו.

באותה הזדמנות, הוא התעניין אצל אמי איך המצב בבית וכו', ושאל אותה מה היא רוצה למסור לרבי.

היה לי דוד שקראו לו ר' אברהם דוד ינובסקי. בילדותו הוא התאכסן אצל ר' איצ'ה בבית. הילד אהב מאוד חלווה ור' איצ'ה ידע מזה. הוא סיפר לי שהדבר הראשון שר' איצ'ה היה עושה כאשר היה קם בבוקר, עוד לפני סדר העבודה הרוחנית שלו ולפני הכול – הוא היה דואג שיהיה בבית חלווה עבורו! עם כל ה'עבודה' שלו, הוא הבין את צרכיו של הילד ודאג שיהיה לו את החלווה שאהב.

פעם אחת התפלל ר' איצ'ה בבית-הכנסת, ובאותו זמן הייתה שם התוועדות, החסידים דיברו בקול גבוה והיה קצת בלגן.

ר' איצ'ה ניגש לשולחן ושאל אם אפשר לדבר ולשיר בקול נמוך יותר, בגלל שזה מפריע לו להתפלל. אחד האברכים שנכח שם היה קצת מבושם וקצת חוצפן, ופנה אל ר' איצ'ה ואמר: **"מהי גסות-הרוח הזו? אתה חושב שהתפילה שלך היא קודש קודשים?!"** אתה לוקח את עצמך כל-כך ברצינות, שכולם חייבים להיות בשקט כדי לא להפריע לתפילה שלך?!"

ר' איצ'ה לא הפריע לו ושמע אותו עד הסוף. כשסיים לצעוק, אמר לו: "שמעתי מה שאמרת, אבל אני מבקש ממך בכל זאת לדבר קצת יותר בשקט".

אחרי כמה ימים, אחד הילדים של אבך זה נהיה קצת חולה. במוחו עלתה מחשבה שאולי הדבר קשור עם מה שהיה בבית-הכנסת, הוא חשש שהיה כאן עניין של קפידא מצד ר' איצ'ה, ולכן הלך אליו לפייסו. כששמע זאת ר' איצ'ה, הוא פרץ בצחוק באומרו: "אתה חושב שאני שייך לעניינים כאלו?!"

יש כאן שני פרטים מעניינים: ראשית, ר' איצ'ה צחק על ה'הוה' אמינא' שהייתה לאבך, וניכרת בזה הפשטות של ר' איצ'ה בעיני עצמו; שנית: כאשר האבך צעק והתחצף, ר' איצ'ה שמע את כל דבריו בשקט, עד הסוף, ואחר כך חזר וביקש בפשטות: "אמנם שמעתי את דבריך, אבל בכל זאת, אנא דברו בקול נמוך יותר, אני צריך להתפלל".

הנקודה הזו מאוד מעניינת.

בוויליאמסבורג שכנה קבוצה מסוימת – ה"מלאכים", כך הם קראו לעצמם כיוון שהם כינו את הרבי שלהם "מלאך". ה"מלאך" הזה היה קודם לכן בליובאוויטש, ואחר כך הוא כעס על הרבי הרייז' וועב.

כאשר הגיע לאמריקה הוא דיבר חסידות בפני אנשים, וכיוון שהם לא ידעו שום דבר – חשבו שהוא מיוחד ורצו לקרוא לו "רבי". הוא עצמו פחד מכך ולא הניח בשום אופן שייכנו אותו בתואר זה, וכך יצא שקראו לו "המלאך".

פעם, כאשר ר' איצ'ה היה באמריקה, הוא היה בשבת אצל "המלאך" בבית-הכנסת. "המלאך" לא יכול היה שלא לכבד אותו, והוא ביקש ממנו שיחזור על מאמר חסידות. ר' איצ'ה חזר מאמר, ו"המלאך" חשב שוודאי הוא חוזר מאמר של הרבי הרייז' צ. כשר' איצ'ה סיים את המאמר, שאל את "המלאך": "נו, מצא חן בעיניכם?" והוא ענה בתנועת ביטול כלפי המאמר: "זה מתאים לנשים". ר' איצ'ה הגיב ואמר לו, בפני כולם: "זה מאמר של אדמו"ר הזקן!..."

ר' איצ'ה עשה זאת בגלל שהיה יקר לו כבודה של החסידות. בכוונה תחילה הוא בחר לחזור מאמר של אדמו"ר הזקן, כדי להראות לכולם את מידת ה"הכנה" וה"גדלות" של "המלאך".

מספרים בשם ר' איצ'ה משל:

במקום מסוים ברוסיה היה מושל פריץ רשע במיוחד, שגידל בחצרו כלבים נושכים ומסוכנים לציבור. לעתים, כאשר יהודים היו צריכים לבוא אל הפריץ, היו לוקחים עגלה מיוחדת, גבוהה וסגורה, כדי שהכלבים לא יוכלו לקפוץ עליה.

פעם, יהודי אחד נסע בעגלה אל הפריץ, והנה הוא רואה מרחוק יהודי הולך בדרך זו ורגלית. היהודי שבעגלה מיהר אל היהודי השני ושאל אותו: "וכי אינך מיוחד ללכת ברגל אל הפריץ? הלא ישנם שם הכלבים המסוכנים!" והזמינו לעלות לעגלתו. היהודי השני ענה לו: "אני איני נוסע בעגלה ואיני מיוחד מפחד מהכלבים. לי יש לחש מיוחד נגד הכלבים, וברגע שהם שומעים את הלחש הם מיד בורחים..."

היהודי שבעגלה האט את נסיעתו, היות ולא האמין כל-כך בלחשים... הוא רצה להיות לו לעזר אם הכלבים יבואו. ואכן, כשהתקרבו לבית הפריץ, יצאו לעברם הכלבים בנביחות, והלה התחיל לצווח: "הצילו, הצילו", ומיד העלה אותו היהודי לעגלתו וכך ניצל.

שאל אותו בעל-העגלה: "מה עם הלחש? אמרת שיש לך לחש נגד כלבים!". ענה לו חברו: "הלחש בדוק ומנוסה; הבעיה היא שהכלבים אינם מניחים לומר את הלחש!..."

הנמשל הוא: ה'לחש', תורת החסידות, לעולם פועלת על נפש האדם, והעובדה שרואים שלומדים והדבר אינו פועל היא מפני שלא לומדים כראוי, לא מניחים לדברים להיכנס פנימה; הכלבים, היצר-הרע, לא נותנים ללחש להיכנס ולפעול.

באחת ההתוועדויות בימים הקשים ברוסיה תחת השלטון הקומוניסטי, הרבי הרייז' צ' תבע מהחסידים שילמדו יותר חסידות ויתעסקו ב'עבודה'. ר' איצ'ה ראה צורך ללמד זכות על קהל החסידים, ואמר לרבי שהמצב במדינה קשה, יש גזירות וכו'. הרבי אמר לו: **"איצ'ה, עוד לפני שאתה קם בבוקר וחושב על עצמך, אני קם מוקדם יותר וחושב עליהם"**.

כאשר הרבי הרייז' צ' חלה והדיבור היה קשה עליו, עד שלא היו יכולים להבין כל-כך את דבריו, התבטא ר' איצ'ה ואמר: "אח, העולם כל-כל התגשם, שכבר לא מבינים את דברי הרבי".

הוא לא התכוון שאין צורך ברופא שינסה לרפא את הרבי; הוא הבין טוב מאוד שהרבי פשוט חולה בגשמיות. אולם יחד עם זאת, ההסתכלות שלו על העניין הייתה פנימית יותר: הוא ראה בעובדה זו את שהעולם כל-כך התגשם, עד שכבר אי-אפשר לשמוע ולהבין את הרבי.

ר' איצ'ה נרצח על-ידי הנאצים ימ"ש. הם גררו אותו לתוך בית-הכנסת בריגה, שם היו גם ר' אליהו חיים אלטהריו ור' פאלע כהן, שהיה הרב של ריגה, ושרפו את בית-הכנסת. מספרים שר' אליהו חיים התחיל לנגן ניגון הקפות והם פרצו יחד בניגון עד שנשרפו. היו כמה בודדים שניצלו והצליחו להימלט מבית-הכנסת, והם סיפרו על כך. השם יקום דמם.

